

Kary za niezgodne z prawem postępowanie z odpadami

Autor:

Bartłomiej Matysiak

specjalista ds. ochrony środowiska w firmie konsultingowej specjalizujący się w gospodarce odpadami, opłatach za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz sporządzaniu raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko

Wytwórcy i posiadacze odpadów są odpowiedzialni za prawidłowe postępowanie z nimi. Dotyczy to m.in. obowiązków posiadania stosownych zezwoleń, prawidłowego sposobu magazynowania odpadów, ich dalszego właściwego zagospodarowania oraz prowadzenia stosownej ewidencji i składania sprawozdań.

Jeżeli gospodarka odpadami jest prowadzona w sposób nieprawidłowy, wówczas np. w przypadku kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska można się spodziewać nałożenia administracyjnej kary pieniężnej. Za co dokładnie może nam grozić?

W tekście:

- Areszt bądź grzywna
- Administracyjne kary pieniężne

Areszt bądź grzywna

Karą aresztu lub grzywny bądź karą grzywny można zostać ukaranym za:

1. Prowadzenie gospodarki odpadami w sposób niezapewniający ochrony życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, np.:
  - postępowanie z odpadami stwarzające zagrożenie dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt,
  - postępowanie z odpadami powodujące uciążliwości związane z hałasem lub zapachem,
  - postępowanie z odpadami w sposób niekorzystny dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu, w tym kulturowym i przyrodniczym.
2. Stosowanie komunalnych osadów ściekowych poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone.
3. Unieszkodliwianie zakaźnych odpadów medycznych albo zakaźnych odpadów weterynaryjnych poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone.
4. Przywóz na obszar województwa:
  - komunalnych osadów ściekowych w celu ich zastosowania oraz
  - zakaźnych odpadów medycznych albo zakaźnych odpadów weterynaryjnych w celu ich unieszkodliwienia, wytworzonych poza obszarem tego województwa.
5. Przetwarzanie:
  - zmieszanych odpadów komunalnych,
  - pozostałości z sortowania odpadów komunalnych lub pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania,
  - odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania oraz
  - odpadów zielonych poza obszarem regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

Taką samą karą podmiot jest zagrożony za przywóz na obszar regionu gospodarki odpadami komunalnymi ww. odpadów wytworzonych w innym regionie.

6. Transport odpadów, który odbywa się niezgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa, życia i zdrowia ludzi, w szczególności w sposób nieuwzględniający właściwości chemicznych i fizycznych odpadów, w tym stan skupienia oraz zagrożenia, które mogą powodować odpady.
7. Wykonywanie usługi transportu odpadów i niedostarczenie odpadów do posiadacza odpadów, który został mu wskazany przez zlecającego tę usługę albo do miejsca przeznaczenia odpadów, które zostało mu wskazane przez zlecającego tę usługę.
8. Magazynowanie odpadów:
  - niezgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, w szczególności w sposób nieuwzględniający właściwości chemicznych i fizycznych odpadów, w tym stanu skupienia oraz zagrożenia, które mogą powodować odpady,
  - na terenie, do którego jako posiadacz odpadów podmiot nie posiada tytułu prawnego (Przez tytuł prawny należy rozumieć: prawo własności, użytkowanie wieczyste, trwały zarząd, ograniczone prawo rzeczowe albo stosunek zobowiązaniowy),
  - z wyjątkiem przeznaczonych do składowania, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych przez okres dłuższy niż 3 lata,
  - przeznaczonych do składowania, w celu uzbierania ilości transportowej przez okres dłuższy niż 1 rok.
9. Zlecenie przez posiadacza odpadów gospodarowania odpadami podmiotom, które nie uzyskały wymaganych decyzji lub wymaganego wpisu do rejestru.

10. Prowadzenie procesów przetwarzania odpadów w sposób niezapewniający, aby procesy te nie stwarzały zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, a także za prowadzenie procesów przetwarzania odpadów w sposób niezapewniający, aby odpady powstające z tych procesów nie stwarzały zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska.
11. Prowadzenie, jako podmiot mający działalność inną niż działalność gospodarcza w zakresie gospodarowania odpadami, który zbiera odpady opakowaniowe i odpady w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych, w tym zbieranie leków i opakowań po lekach przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach, systemy zbierania odpadów w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, urzędach i instytucjach (nieprofesjonalna działalność w zakresie zbierania odpadów) bez podpisanej umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z posiadaczem odpadów posiadającym zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie ww. odpadów, dotyczącą co najmniej nieodpłatnego przyjmowania odpadów.
12. Gospodarowanie odpadami niezgodnie z informacjami zgłoszonymi do rejestru – od 23 stycznia 2016 r.
13. Niezłożenie wniosku o wpis do rejestru, o zmianę wpisu w rejestrze albo wniosku o wykreślenie z rejestru bądź za złożenie wniosku niezgodnego ze stanem faktycznym – od 23 stycznia 2016 r.
14. Nieprowadzenie, wbrew obowiązкови, ewidencji odpadów albo prowadzenie tej ewidencji w sposób nieterminowy lub niezgodnie ze stanem rzeczywistym.
15. Przyjmowanie, jako prowadzący punkt zbierania odpadów metali, odpadów metali innych niż metalowe odpady

opakowaniowe po produktach żywnościowych.

- bez potwierdzenia tożsamości osoby przekazującej te odpady lub
- bez wypełnienia formularza przyjęcia odpadów metali bądź
- wypełniając formularz przyjęcia odpadów metali niezgodnie ze stanem rzeczywistym.

Ponadto kara aresztu lub grzywny może być nałożona za naruszenie:

- zakazów postępowania z PCB,
- zakazu mieszania olejów odpadowych,
- zakazów i nakazów dotyczących przetwarzania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych,
- wymogów przekazywania komunalnych osadów ściekowych, warunków stosowania komunalnych osadów ściekowych oraz przechowywania badań komunalnych osadów ściekowych,
- warunków prowadzenia składowiska odpadów, do których należy w szczególności:
  - przyjęcie do składowania odpadów, w stosunku do których nie została sporządzona podstawowa charakterystyka odpadów,
  - przyjęcie do składowania odpadów, w stosunku do których nie przeprowadzono testu zgodności,
  - brak dokonania weryfikacji odpadów polegającej na oględzinach przed i po ich rozładunku oraz sprawdzeniu zgodności przyjmowanych odpadów z informacjami zawartymi w podstawowej charakterystyce odpadów,
  - brak pobierania i przechowywania próbek odpadów dostarczonych na składowisko odpadów, co najmniej raz w miesiącu,
  - brak ustalenia masy odpadów przyjmowanych do składowania,

- brak sprawdzenia zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadów lub dokumentach wymaganych przy międzynarodowym przemieszczaniu odpadów,
- brak sprawdzenia pojemników i certyfikatu wymaganych dla składowania odpadów rtęci metalicznej,
- brak odmowy przyjęcia odpadów do składowania na składowisku odpadów w przypadkach stwierdzenia niezgodności przyjmowanych odpadów z informacjami zawartymi w podstawowej charakterystyce odpadów lub niedostarczenia testów zgodności, o ile są wymagane, niezwłocznie po ich przeprowadzeniu; niezgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadów lub dokumentami wymaganymi przy międzynarodowym przemieszczaniu odpadów lub niezgodności przyjmowanych odpadów z decyzją zatwierdzającą instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, instrukcją prowadzenia składowiska odpadów, pozwoleniem zintegrowanym lub zezwoleniem na przetwarzanie odpadów,
- brak zapewnienia składowania odpadów na składowisku odpadów w sposób selektywny, mający na uwadze uniknięcie szkodliwych dla środowiska reakcji pomiędzy składnikami tych odpadów, możliwość dalszego ich wykorzystania oraz rekultywację i ponowne zagospodarowanie terenu składowiska odpadów z uwzględnieniem wymagań dopuszczających składowanie odpadów w sposób nieselektywny, jeżeli w wyniku takiego składowania nie nastąpi zwiększenie negatywnego oddziaływania tych odpadów na środowisko,
- brak prowadzenia monitoringu składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej,

- brak przekazywania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wyników monitoringu składowiska odpadów w terminie do końca pierwszego kwartału następnego roku kalendarzowego po zakończeniu roku, którego te wyniki dotyczą,
- brak utrzymywania i prowadzenia składowiska odpadów w sposób zapewniający właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie składowiska odpadów oraz zachowanie wymagań sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, a także wymagań ochrony środowiska, zgodnie z instrukcją prowadzenia składowiska odpadów i decyzją zatwierdzającą tę instrukcję,
- brak powiadomienia wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego o stwierdzonych na składowisku odpadów zmianach obserwowanych parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska lub dla życia lub zdrowia ludzi,
- brak przechowywania dokumentów, na podstawie których jest sporządzane sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami do czasu zamknięcia składowiska odpadów oraz przekazania tych dokumentów następnemu zarządzającemu składowiskiem lub władającemu powierzchnią ziemi,
- brak zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na składowisko odpadów lub jego wydzielonej części w przypadku uzyskania zgody na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części albo decyzji o zamknięciu.

Administracyjne kary pieniężne

Administracyjne kary pieniężne mogą być wymierzone za:

1. Zmianę klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne, przez ich rozcieńczanie lub mieszanie ze sobą bądź z innymi odpadami, substancjami lub materiałami, prowadzące do obniżenia początkowego stężenia substancji niebezpiecznych do poziomu niższego niż poziom określający odpad jako niebezpieczny – wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.
2. Mieszanie odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów, mieszanie odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne lub z substancjami, materiałami bądź przedmiotami, w tym rozcieńczanie substancji lub mieszanie tych odpadów, wbrew warunkom, do których należy zaliczyć: mieszanie w celu poprawy bezpieczeństwa procesów przetwarzania odpadów powstałych po zmieszaniu, jeżeli w wyniku prowadzenia tych procesów nie nastąpi wzrost zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska – wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.
3. Zbieranie wbrew zakazom odpadów:
  - a) poza miejscem wytwarzania:
    - pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania,
    - komunalnych osadów ściekowych,
    - zakaźnych odpadów medycznych,
    - zakaźnych odpadów weterynaryjnych,
  - b) poza obszarem regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone:
    - zmieszanych odpadów komunalnych,

- odpadów zielonych
- wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.
- 4. Zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów bez wymaganego zezwolenia lub gospodarowanie odpadami niezgodnie z posiadanym zezwoleniem na zbieranie odpadów, zezwoleniem na przetwarzanie odpadów lub zezwoleniem na zbieranie i przetwarzanie odpadów – wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.
- 5. Prowadzenie działalności w zakresie, który podlega wpisowi do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, bez wymaganego wpisu do rejestru – wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł – od 23 stycznia 2016 r.
- 6. Nieumieszczenie numeru rejestrowego na dokumentach sporządzanych w związku z prowadzoną działalnością przez:
  - wprowadzającego sprzęt elektryczny i elektroniczny,
  - wprowadzającego baterie lub akumulatory,
  - wprowadzającego pojazdy,
  - producenta, importera i wewnątrzwspólnotowego nabywcę opakowań,
  - wprowadzającego na terytorium kraju produkty w opakowaniach,
  - wprowadzającego na terytorium kraju opony,
  - wprowadzającego na terytorium kraju oleje smarowe– wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.
- 7. Dokonanie zrzutu olejów odpadowych do wód, gleby lub ziemi – wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.

8. Rozcieńczanie lub sporządzanie mieszanin odpadów ze sobą lub z innymi substancjami bądź przedmiotami, w celu spełnienia kryteriów dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu – wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.
9. Wydobywanie odpadów niezgodnie z przepisami, tj. bez uzyskania zgody na wydobywanie odpadów z zamkniętego składowiska odpadów nieposiadającego instrukcji prowadzenia składowiska odpadów i wydobywanie odpadów ze zwałowiska odpadów oraz wydobywanie odpadów niezgodnie z instrukcją prowadzenia składowiska odpadów – wysokość kary wynosi nie mniej niż 1.000 zł i nie może przekroczyć 1.000.000 zł.

Kar za wymienione powyżej naruszenia nie stosuje się w przypadku, gdy za naruszenie może być ustalona opłata podwyższona. Opłata podwyższona naliczana jest za:

- składowanie odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów – opłata podwyższona wynosi 0,05 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania,
- magazynowanie odpadów bez wymaganej decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania – opłata podwyższona wynosi 0,05 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania,
- składowanie odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym – opłata podwyższona wynosi 0,7 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą tonę odpadów i za każdą dobę składowania,
- pozbycie się odpadów:
  - nad brzegami zbiorników wodnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód i na terenach wypływu wód z warstw wodonośnych,

- na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody,
  - na terenach leśnych albo uzdrowiskowych lub na terenach rekreacyjno-wypoczynkowych
- opłata podwyższona wynosi 1,0 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą tonę odpadów i za każdą dobę składowania,
- pozbycie się odpadów do śródlądowych wód powierzchniowych i podziemnych, morskich wód wewnętrznych lub wód morza terytorialnego opłata podwyższona wynosi 100-krotność jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą tonę odpadów i za każdą dobę składowania.

Wyżej wymienione opłaty podwyższone stosuje się również, jeżeli składowanie odpadów jest zabronione na podstawie zapisów ustawy o odpadach.

10. Transport odpadów bez uzyskania zezwolenia na transport odpadów lub wpisu do rejestru – wysokość kary wynosi od 2.000 zł do 10.000 zł.

UWAGA

Administracyjna kara pieniężna jest wymierzana, w drodze decyzji, przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska właściwego ze względu na miejsce wytwarzania lub gospodarowania odpadami. W przedmiotowej decyzji określone zostają w szczególności rodzaj naruszenia i dzień stwierdzenia naruszenia oraz wysokość administracyjnej kary pieniężnej.

Naruszenie stwierdzone jest przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w szczególności na podstawie:

- kontroli, w tym dokonanych w ich trakcie pomiarów lub za pomocą innych środków;
- pomiarów i badań prowadzonych przez podmiot obowiązany do takich pomiarów i badań;
- zawiadomienia dokonanego odpowiednio przez marszałka województwa, regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub ministra właściwego do spraw środowiska.

Wysokość administracyjnej kary pieniężnej uzależniona jest od:

- rodzaju naruszenia i jego wpływu na życie i zdrowie ludzi oraz środowisko,
- okresu trwania naruszenia,
- rozmiarów prowadzonej działalności,
- skutków tych naruszeń i wielkości zagrożenia.

Jeżeli podmiot zobowiązany jest do składania rocznego sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi lub rocznego sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami i nie złoży go w terminie, może zostać nałożona na niego kara administracyjna w wysokości 500 zł.

Karę tę wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, właściwy ze względu na:

- **siedzibę lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy** – w przypadku sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi. W przypadku braku siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwy miejscowo jest Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska,
- **miejsce wytwarzania, zbierania lub przetwarzania odpadów** – w przypadku sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami.

W przedmiotowej decyzji określony zostaje termin przekazania sprawozdania, który nie może być krótszy niż 14 dni, chyba że podmiot złożył sprawozdanie przed dniem wydania decyzji.

W przypadku nieprzekazania sprawozdania w terminie określonym w decyzji zostanie na niego nałożona kara pieniężna w wysokości 2.000 zł. Przedmiotowa kara może być wymierzana wielokrotnie, jednak jej wysokość za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć 8.500 zł.

Administracyjną karę pieniężną podmiot jest zobowiązany uiścić w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o jej wymiarzeniu stała się ostateczna.

podstawa prawna

1. Ustawa o odpadach z 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 21 ze zm.).

Szczególnie ważne:

- Wytwórcy i posiadacze odpadów odpowiedzialni są za prawidłowe postępowanie z nimi.
- Jeżeli gospodarka odpadami jest prowadzana w sposób nieprawidłowy w przypadku kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, można się spodziewać nałożenia administracyjnej kary pieniężnej.
- Administracyjna kara pieniężna jest wymierzana, w drodze decyzji, przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska właściwego ze względu na miejsce wytwarzania lub gospodarowania odpadami. W przedmiotowej decyzji określone zostaje w szczególności rodzaj naruszenia i dzień stwierdzenia naruszenia oraz wysokość administracyjnej kary pieniężnej.
- Administracyjną karę pieniężną podmiot jest zobowiązany uiścić w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o jej wymierzeniu stała się ostateczna.

Kary za niezgodne z prawem postępowanie z odpadami

Redaktor: Katarzyna Jacukowicz

Menedżer produktu: Mariusz Miętusiewicz

Korekta: Zespół

Numer produktowy: 1BL0019

ISBN: 978-83-269-3896-2

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

Tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: ochronasrodowiska@wip.pl

NIP: 526-19-92-256

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy

XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

Copyright by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Warszawa 2015

„Kary za niezgodne z prawem postępowanie z odpadami” wraz z przysługującymi Czytelnikom innymi elementami dostępnymi w subskrypcji (e-letter, strona www i inne) chronione są prawem autorskim. Przedruk materiałów opublikowanych w „Kary za niezgodne z prawem postępowanie z odpadami” oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji – bez zgody wydawcy – jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło.

Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Zaproponowane w publikacji oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówki, porady i interpretacje nie mają charakteru porady prawnej. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym redakcja nie może ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji „Kary za niezgodne z prawem postępowanie z odpadami” lub w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówek, przykładów, informacji itp. do konkretnych przykładów.

Wydawca nie odpowiada za treść zamieszczonej reklamy; ma prawo odmówić zamieszczenia reklamy, jeżeli jej treść lub forma są sprzeczne z linią programową bądź charakterem publikacji oraz interesem Wydawnictwa Wiedza i Praktyka.

Centrum Obsługi Klienta:

Tel: 22 518 29 29

1BL0019